

Olsztyn, dnia stycznia 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w OLSZTYNIE

ul. Artyleryjska 3e

10-950 OLSZTYN

tel./fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

P/08/116

LOL-410-39-03/08

Pan

Bogdan Hardybała

Burmistrz Zalewa

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1071), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Urzędzie Miasta Zalewo („Urzędzie”) realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych („KPOŚK”) w latach 2006-2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 28 stycznia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do treści art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Urząd zadań ujętych w KPOŚK, pomimo stwierdzonych uchybień nie mających wpływu na kontrolowaną działalność.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia:

1. Aglomeracja Zalewo o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM)¹ 10.225 została ustanowiona rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 marca 2005 r. i obejmowała miasto Zalewo oraz trzy miejscowości (Półwieś, Girgajny i Barty)

¹ RLM oznacza ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych, wyrażony wskaźnikiem pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT₅), w ilości 60 g tlenu na dobę.

położone na terenie Gminy Zalewo. Obszar tej aglomeracji został rozszerzony rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 marca 2008 r. o kolejnych siedem miejscowości (Bądko, Jerzwałd, Likszany, Rucewo, Jezierze, Bednarzówka i Witoszewo), zwiększając RLM do 10.660.

2. W latach 2006-2008 (I półrocze) na obszarze aglomeracji wybudowano łącznie 8,9 km nowych sieci kanalizacji sanitarnej wraz z 5 przepompowniami oraz zmodernizowano i rozbudowano mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków w miejscowości Półwieś. Inwestycje te, zostały zrealizowane zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego oraz na podstawie ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę. Wykonawców robót wyłoniono po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zaś zakres zawartych z nimi umów był zgodny z warunkami określonymi w tych postępowaniach.

Ponadto, w I kwartale 2008 r. Urząd zlecił sporządzenie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy kanalizacji i podłączenia do oczyszczalni ścieków w Półwsi dalszych miejscowości włączonych do aglomeracji po jej rozszerzeniu w marcu 2008 r.

Inwestycje zrealizowane do 30 czerwca 2008 r. oraz planowane do realizacji w najbliższych latach umożliwią osiągnięcie do 2015 r. określonego w KPOŚK wskaźnika 98% mieszkańców korzystających ze zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej. Podkreślić należy jednak, że realizacja planowanych inwestycji będzie możliwa pod warunkiem efektywnego pozyskania przez Urząd dodatkowych środków na ten cel.

3. Do czasu ustanowienia aglomeracji (2005 r.) na terenie gminy Zalewo funkcjonowała jedna oczyszczalnia ścieków, wybudowana w latach 90-tych o średniodobowej przepustowości 500 m³/d, która nie była przystosowana do odbioru wszystkich ścieków z terenu aglomeracji oraz do ich oczyszczania w stopniu zgodnym z przepisami. Oczyszczalnia ta funkcjonowała od 1 stycznia 2001 r. bez wymaganego pozwolenia wodno-prawnego. Urząd z tego tytułu w latach 2005-2006 uiścił opłaty wraz z odsetkami w łącznej wysokości 187,3 tys. zł, pozostałe opłaty w wysokości 358,6 tys. zł (odroczone do 2010 r.) zostały umorzone na podstawie decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 12 czerwca 2008 r.

Urząd, w oparciu o projekt modernizacji i rozbudowy istniejącej oczyszczalni, uzyskał w 2003 r. pozwolenie wodnoprawne wydane na okres od 1 grudnia 2005 r. do 31 grudnia 2015 r. obejmujące średniodobową ilość ścieków 872 m³/d (przy maksymalnej ilości 1.134 m³/d) oraz pozwolenie na budowę i modernizację oczyszczalni, zgodnie z którym

docelowa średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosiła 1.944 m³/d. W wyniku realizacji tej inwestycji, zakończonej w grudniu 2007 r., uzyskano:

- średniodobową przepustowość na poziomie 820 m³/d (przy uruchomieniu jednego z dwóch ciągów technologicznych),
- zakładany efekt ekologiczny w zakresie redukcji zanieczyszczeń, tj. m.in. azotu wyniósł wg danych ze stycznia 2008 r. - 96% i fosforu - 98%.

4. Na realizację zadań określonych w KPOŚK, wydatkowano w latach 2006–2008 (I półrocze) ogółem 11.483 tys. zł, z czego:

- 7.895 tys. zł (69%) ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa w ramach ZPORR²,
- 923 tys. zł (8%) z środków własnych,
- 2.298 tys. zł (20%) z pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 367 tys. zł (3%) z kredytu z Banku Ochrony Środowiska S.A.

Środki finansowe niezbędne do realizacji zadań inwestycyjnych związanych z KPOŚK ujmowane były w budżetach Gminy Zalewo na lata 2006-2008, z uwzględnieniem poszczególnych źródeł finansowania.

5. Urząd przedkładał corocznie Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu sprawozdania z realizacji KPOŚK z zachowaniem terminów określonych w art. 43 ust. 3 c ustawy Prawo wodne³. Stwierdzono jednak, że sprawozdania te nie były rzetelne, gdyż we wszystkich przypadkach podana liczba mieszkańców w aglomeracji różniła się od danych wynikających z ewidencji ludności. Ponadto w sprawozdaniach za 2005 i 2006 powołano się na nie obowiązujące rozporządzenie o utworzeniu aglomeracji, a w sprawozdaniu z 2007 r. w ogóle nie podano średniej przepustowości zmodernizowanej oczyszczalni.

6. W odpowiedzi na pismo Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w sprawie aktualizacji KPOŚK, w wyznaczonym terminie, tj. 27 lipca 2007 r. przesłano Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu wypełnioną ankietę aktualizacyjną wraz z tabelami. Jednakże zawarte w niej dane, zwłaszcza dotyczące planowanej rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków (m.in. przepustowość i wydajność), nie były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentacji Urzędu. W części dotyczącej planowanych nakładów i sposobu ich finansowania wykazano źródła finansowania zadań które nie były objęte programem KPOŚK o wartości 1.183 tys. zł.

² Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

³ Ustawa z 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.)

7. Kontrola wykazała ponadto, że część danych zawartych w KPOŚK (po jej aktualizacji) nie była zgodna z danymi Urzędu. Dotyczyło to m.in. długości planowanej kanalizacji i przepustowości oczyszczalni ścieków, liczby RLM w aglomeracji. Urząd nie podjął do dnia kontroli NIK żadnych udokumentowanych działań w celu korekty tych niezgodności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Skorygowanie i przekazanie Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego⁴ prawidłowych informacji z realizacji KPOŚK.
2. Rozważenie możliwości pisemnej interwencji w sprawie naniesienia niezbędnych korekt w KPOŚK w celu dostosowania tego dokumentu do stanu faktycznego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, wynosi 14 dni od daty otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

⁴ W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).